

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Christus' gebed bij de ingang van Zijn ambt

..... en bad.....

Lukas 3 : 21 midden

Wie bidt hier? Geen schuldig mensenkind. Geen worstelend kind van God. Het is niemand minder dan de Middelaar Gods en der mensen, de Borg en Zaligmaker van de Zijnen. Tot het gebed van Christus zullen we alleen recht naderen als het hart met eerbied vervuld is. Hier ligt de verzoeking om te veel te zeggen en te verklaren. Om de diepten Gods binnen te dringen door het oplossen van onze vragen. Nochtans heeft het God behaagd om dit gebed in Zijn Woord te openbaren. Er dat om de borgtocht van Christus in het licht te stellen tot onderwijs en vertroosting. Het is opvallend, dat hier de evangelist Lukas dit gebed van Jezus vermeldt. De Heilige Geest heeft juist deze evangelist daarin geleid. Geen der andere evangelisten heeft beschreven, dat Christus in het uur van Zijn doop gebeden heeft. Leest u het maar na: Mattheüs en Markus beschrijven direkt de opening van de hemel op de doop, maar het gebed gaan zij voorbij. Johannes spreekt wel van de nederdaling van de Heilige Geest, maar van het gebed is bij hem geen sprake. Opmerkelijk is het trouwenis, dat Lukas tot vijf maal toe op een nadrukkelijke wijze spreekt van het bijzondere gebedsleven van de Zoon van God tijdens de bediening van Zijn ambt hier beneden. Bekend zijn Zijn gebed op de berg der verheerlijking en in de hof van Gethsémané. En lees ook over dit gebed niet heen. Wond're wijsheid Gods om dit niet voorbij te gaan. Een schuldig volk mag er oorzaak van hemelse vertroosting in vinden voor het verslagen hart.

Let hier allereerst op het uur van het gebed. Het gebedsleven van de Borg kent zijn aparte uren. Het zijn de uren van het welbehagen van Zijn Vader, maar ook de uren, die Hij vrijwillig als Borg tot Zich laat komen. En dit is het uur, dat Hij ingaat publiek tot Zijn ambt om de schuld voor een verloren volk te voldoen in het betalen aan de gerechtigheid Gods. Wat dat ambt inhoudt, heeft Hij gezien in het teken van de doop, die Hij zoëven ontvangen heeft.

Onder de handen van Johannes is Hij het water van de Jordaan ingegaan. De Koning is gedoopt door Zijn heraut. Hij heeft daarin Zijn uur verstaan, dat Hij moest ingaan om daar werkelijk alle gerechtigheid te vervullen. Hij, Die de heilige Zoon van God is, is ingedaald in de wateren. Geen zonde of schuld had Hij van Zichzelf. Wat dat betreft, was het niet nodig voor Hem gewassen en gereinigd te

worden. Maar in de wateren wordt het uitgebeeld wat wél op Hem rust als Borg en wat Hem als Borg te wachten staat.

Hij moet Psalm 42 gaan vervullen Al Gods baren en al Gods golven gaan over Hem heen. Vanwege de toorn Gods over de zonde. Die zonde rust op Hem om te betalen tot de laatste penning. God kan de zonde niet ongestraft laten. Dan zou God geen God meer zijn. Nu moet Hij de straf dragen, de volle last van de toorn van God. Hoe ziet Hij dat in dit uur vóór Zich. En dat Hij daartoe gedoopt moet worden met vuur. De dood sterven, zoals Hij thans ondergaat in de wateren. Al het bange lijden en strijden ligt erin uitgedrukt.

Dan — in dat uur — wordt uit Zijn ziel het gebed geboren. Hier is voorspel van het uur van Gethsémané, dat Hij de angsten van het lijden ingaat en bidt. Het teken van deze doop doet Hem gelijk zien op de betekende zaak, die er voor Hem in verborgen ligt. Deze weg moet Hij opgaan. Het kan niet anders.

Groot is de betekenis van dit gebed voor Hem Zelf. Van eeuwigheid heeft Hij reeds in de Raad des Vredes op Zich genomen om door Zijn ambtsbediening de wil van Zijn Vader te volbrengen. Geen ogenblik is Hij ongehoorzaam in het volbrengen van wat Hij op Zich genomen heeft terwille van de Zijnen. Gehoorzaamheid heeft Hem ook gedreven tot het uur van Zijn doop. Maar in de tijd heeft Hij gehoorzaamheid geleerd als de Knecht des Heeren óók nu heel Zijn borgtochtelijke weg zich voor Zijn aangezicht vertoont. Dan is Hij hier al in schoonheid blinkend. Smekend aan Zijn Vader om de Heilige Geest tot bekwaam-making en sterkte tot het gaan in gewilligheid van deze weg. In dat gebed zelf is Hij al de gehoorzame Zoon des Vaders. Het gebed is onderwerping, buigen onder God, maar dan toch weer worstelend als Borg om de opening van het welbehagen des Vaders. Nooit is daarom dit gebed los te denken van degenen voor wie Christus ingaat. Hij bidt voor Zichzelf terwille van de Zijnen, die niet anders dan schuldige zondaren zijn. Op hen is Hij gericht. Hun schuld heeft Hij aangemerkt als de Zijne. Zijn leven afleggen begeert Hij voor hen. En de Geest en het welbehagen waarom Hij vraagt, zullen Hem leiden tot volkomen betaling. Schittert hier dan geen borgtochtelijke liefde in die biddende gestalte daar in het water van de Jordaan? In dit gebed draagt Hij de Zijnen op Zijn borghart.

Stralen van die liefde dringen door in het hart

VAN DE ADMINISTRATIE

Verschillende abonnees betaalden reeds het abonnementsgeld voor de 5e jaargang, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn, doch niet allen hebben er rekening mee gehouden, dat het abonnementsgeld voor de 5e jaargang op f 7,- is gesteld, en nog het oude bedrag van f 6,- betaald. Willen al onze abonnees rekening ermede houden, dat thans f 7,- moet worden overgemaakt? Ook onze hartelijke dank voor de vele giften, die weer ontvangen werden, totaal f 378,50, w.o. een gift uit 's-Gravenzande f 25,-, een gift NN f 25,-, alsook via Ds. v. Leeuwen f 250,-. Wij hopen in 1970 weer vele giften te mogen verantwoorden. En nu nog een verzoek aan een vijftal abonnees in het buitenland, die de 44e jaargang nog niet betaalden, dit zo spoedig mogelijk te doen. Het spaart u grote onkosten als dit per P.T.T. moet geschieden. Ook mochten wij de laatste weken weer verschillende nieuwe abonnees noteren; hun, die daaraan medewerkten, onze dank daarvoor. Wij blijven „Bewaar het Pand” bij u allen aanbevelen er zoveel mogelijk bekendheid aan te geven. Aan een abonnee uit Noordeloos, die ons vele adressen toezond voor proefnummers, eveneens onze dank. Wij hopen aan uw verzoek te voldoen. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Van Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

van hen, die door de Heilige Geest zichzelf als schuldenaar voor God leerden kennen. Zo'n biddende Borg hebben zij nodig. Naar recht moeten de golven en baren van Gods toorn over hen heen gaan. De taal van de doop spreekt hun ziel ervan. Onrein geheel en al! Daar moeten ze onder buigen. Dan blijft er niet anders dan een verloren zondaar over. De bediening des verbonds door de Heilige Geest brengt hen daar terecht. Om nu alleen uit de gerechtigheid van deze biddende Borg gezaligd te worden.

Hemelen worden geopend op het gebed van Christus. Zijn beginpunt in de ambtelijke bediening is trefpunt voor de hemel. De stem des Vaders klinkt bij de nederdaling van de Heilige Geest: „Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen”. Het gebed van de Zoon verhoord. Al het welbehagen des Vaders is gericht op deze gewillige Borg. Geopende hemelen zijn er voor Hem. Straks zal Hij deze ingaan. Maar niet eerder dan na dat Hij onder een gesloten hemel volkomen alles volbracht heeft.

Biddend volk, nu moogt ge moed houden, ook al lijkt het vaak, dat de hemel voor u gesloten blijft. Zijn gebed vóór het uwe, opdat uw gebed door het Zijne verhooring zou vinden. Geopende hemelen! Welbehagen in een schuldig volk vanwege het welbehagen in Hem. Dan moest ge geen rust hebben in ontdekkende wegen, eer uw hart Hem door het geloof omhelsd heeft.

Wat een Borg wijst hier de hemel aan. Ga er toch niet aan voorbij, wie gij ook zijt. Vreselijk zal het zijn verloren te gaan onder de prediking van de Zoon van Gods welbehagen. Zoek veeleer met ernst bij de Heere aan te houden om van Hem het leven te ontvangen. De hemel gaat niet voorbij aan het gebed, dat worstelend in Zijn gerechtigheid een pleitgrond vindt. Hemelen geopend om het welbehagen Gods in Christus te prijzen.

D. Slagboom

Nauwelijks was het lied geëindigd of er werd aan de deur geklopt en toen de deurwachter open deed, ziet, daar was Stoutmoedig. Hoe groot was de blijdschap van allen toen zij hem zagen! Want dit bracht hun weder te binnen hoe hij slechts kort geleden de oude Bloed-dorstig had verslagen en hen van de leeuwen had bevrijd. Toen zei Stoutmoedig tot Christinne en Barmhartigheid: „Mijn Meester heeft nog voor ieder uwer een fles wijn, enig geroost koren en enige granaatappelen meegegeven, en tevens voor de jongens enige vijgen en rozijnen, tot verkwikking op uw tocht! ” Hoe wonderlijk toch is het Gods zorgende liefde te mogen ontmoeten en te proeven in het geloof. Hij weet wat de pelgrims nodig hebben, en dat zij zwak van moed en klein van krachten zijn. De stoutmoedigheid van het geloof kan op deze reis met al zijn zorgen en gevaren niet gemist worden. In deze heilige stoutmoedigheid mag het hart op de Heere vertrouwen en dan is het sterk in Hem.

Toen de vrouwen nu gereed waren om te vertrekken, deden Voorzichtigheid en Godsvrucht hen uitgeleide. Bij de poort van het huis gekomen, vroeg Christinne de deurwachter of er kort te voren ook iemand was voorbij gekomen. Hij zei: „Nee, maar wel kwam er enige tijd geleden iemand voorbij, die mij zeide, dat er kort geleden een brutale aanranding had plaats gehad op des Konings heirweg, die gij gaat. „Maar”, voegde hij er bij, „de rovers zijn gevat en hun rechtmatige straf zullen zij niet ontgaan”. Toen waren Christinne en Barmhartigheid bevreesd, maar Mattheüs zei: „Moeder, vrees niet, zolang Stoutmoedig bij ons is als onze leidsman”.

Nu wendde Christinne zich tot de deurwachter en zei: „Ook u ben ik zeer verplicht voor al de vriendelijkheid, die gij mij, sinds mijn komst alhier, hebt betoond, en ook voor de goedheid aan mijn vriendin en mijn kinderen bewezen. Ik kan uw vriendelijkheid niet vergelden, en daarom verzoek ik u deze penning als aandenken te willen aannemen”. Dit zeggende legde zij een goudstuk in zijn hand; hij nam het welwillend aan en sprak: „Laat uw klederen te allen tijde wit zijn en laat op uw hoofd geen olie ontbreken. Leve Barmhartigheid eeuwiglijk en laten haar werken vele zijn! ” En tot de knapen zei hij: „Vliedt de begeerlijkheid der jonkheid, en jaagt met de wijzen en vromen naar godzaligheid, zo zult gij het hart uwer moeder verblijden en door godvruchtigen worden geprezen! ” Zij betuigden de deurwachter hun dank voor deze heilbede en vertrokken.

Zo hebben wij van verschillende kanten de onderhouding van de gemeenschap der heiligen mogen aanschouwen. Zij is, al is zij eeuwen oud, nog niet koud. Hier geldt het niet: „Oud en koud”, want de warmte van de innige liefde, waarin de liefde van Christus uitstraalde, werd van dag tot dag en van kamer tot kamer gevoeld.

Zo was het toen en zo is het nog, al komt dat in onze boze tijd maar sporadisch voor, maar zij is desniettemin van dezelfde aard en natuur. Dat ontmoeten van elkander in de Heere moest met meer ernst gezocht worden en dat zou voor ons kerkelijk leven echt niet schadelijk zijn, doch veeleer profijtelijk.

Verder zag ik, dat zij voortgingen tot zij boven op de heuvel waren gekomen waar Godsvrucht eensklaps uitriep: „Zie, ik had u iets willen meegeven voor de reis en nu heb ik het vergeten. Ik loop snel terug om het te halen”. Terwijl zij zich huiswaarts spoedde, scheen het Christinne toe als hoorde zij in een bosje niet ver daar vandaan welluidende tonen weerklinken in de volgende woorden:

’k Ontving mijn ganse leven door
Zo mild Uw gunstbetoen,
Dat, Heer’, Uw huis nu voor altijd
Mij wezen zal ter woon.

Terwijl zij stond te luisteren, hoorde zij hoe van een andere zijde deze woorden zich als tegenzang aansloten bij de eerste:

Want goedertieren is de Heer’;
Zijn goedheid eindigt nimmermeer,
Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht
Tot in het laatste nageslacht.

Christinne vroeg aan Voorzichtigheid wat dat voor liefelijke tonen waren en wie dat lied zongen. „Dat zijn”, antwoordde deze, „de vogels dezer streek. Zij zingen slechts zelden zo schoon als nu, tenzij in de lente, als de bloemen open gaan en de zon met haar heerlijk schijnsel de aarde verkwikt, dan kunt gij ze de gehele dag horen. Ik ga dan dikwijls naar buiten om naar hen te luisteren en ze zijn zo mak, dat wij ze gemakkelijk in huis kunnen wennen. Ze zijn voor ons een opwekkend gezelschap en in menig droevig uur kunnen zij ons door hun liefelijk gezang verkwikken! ” Van die vreugde mocht de bruid ook iets genieten toen haar Liefste sprak: „Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom! Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan; de bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land! ”

Intussen was Godsvrucht teruggekomen en zei tot Christinne: „Zie eens, ik heb hier voor u een tekening meegebracht van alles wat gij in ons huis hebt mogen aanschouwen. En als gij in de verzoeking mocht komen te vergeten wat u altijd voor ogen moest staan, laat dit u dan tot troost en stichting mogen zijn”.

Iets vergeten, en iets uit de herinnering, uit het geheugen te verliezen, dat kan voor het geestelijke leven van grote betekenis zijn, want de Schrift zegt: „Hoor o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid”. Maar als het goede vergeten wordt, dat de Heere gaf te genieten in het paleis Liefelijkheid, dan zou dat tot grote schade van het geestelijke leven zijn. Ons hart mag wel gesteld zijn op de indachtigmakende werkingen van de Heilige Geest om de weldadigheden des Heeren niet te vergeten. En daarom gaf Voorzichtigheid een tekening mee aan deze pelgrims om de tekenen en bewijzen van de goedertierenheid des Heeren niet te vergeten. Daar moet gedurig in een ootmoedige erkentelijkheid aan gedacht worden tot verbinding aan de Heere en aan Zijn volk. Nu begonnen zij de heuvel af te dalen tot in de vallei „Verootmoediging”. De helling was zeer steil en de weg glibberig; maar zij zagen nauwlettend toe en kwamen zonder ongeval beneden. Toen zij daar gekomen waren, zei Godsvrucht tot Christinne: „Dit is de plaats waar de Pelgrim, uw echtgenoot, de kwaad-aardige Apollyon ontmoette en waar zij die vreselijke strijd hadden, waarvan ge stellig moet gehoord hebben. Maar wees goedsmoeds! Zolang gij iemand als Stoutmoedig tot gids en leidsman hebt, hopen wij dat gij het er beter af zult brengen”. En nu bevalen deze twee de pelgrims nogmaals in zijn zorg aan, waarop hij voor hen uitging en zij hem volgden.

Toen zei Stoutmoedig: „Wij behoeven in deze vallei niet zo bevreesd te zijn, want er is niets dat ons kan schaden, tenzij wij het ons zelf berokkenen. Het is waar, de Pelgrim had hier een zware strijd te voeren met Apollyon, maar die kamp was een gevolg van zijn veelvuldig uitglijden toen hij de heuvel afdaalde, want hoe meer misstappen, des te zwaarder de strijd. En daarna draagt de vallei dan ook haar naam! Zodra de grote menigte hoort, dat deze of gene hier iets vreselijks is overkomen, geven zij daarvan altijd de schuld aan deze plaats, terwijl ze vergeten dat eigen schuld er menigmaal de oorzaak van is. Deze Vallei der Verootmoediging is op zichzelf een plaats zo vruchtbaar als er maar ergens één te vinden is en ik ben overtuigd, dat, als wij goed opletten, wij wel enig gedenkteken zullen vinden, dat ons verklaart waarom de Pelgrim het in deze plaats zo hard te verantwoorden had”.

Deze Vallei der Verootmoediging is een vallei

waarin de heerlijkheid des Heeren aanschouwd wordt. Toen Ezechiël in gehoorzaamheid aan het bevel des Heeren in deze vallei kwam, mocht hij de heerlijkheid des Heeren aanschouwen en Zijn stem horen. En door dat gelovig zien en horen worden wij opgeroepen tot verootmoediging. Maar dat kan alleen door bekleed te zijn met ootmoed en dat is vervuld te zijn met hoge gedachten van de Heere en lage gedachten van zichzelf. Uit kracht daarvan zoekt het hart zich steeds dieper te verootmoedigen voor de Heere. Het wonder, dat de Heere met ons te doen wil hebben door vriendelijk en ontfermend op ons neder te zien, wordt dan steeds groter. In dat leven is het hart bijzonder afkerig van alle zelfverheffing. Maar wordt in dit dal de verootmoediging niet gezocht, dan stelt men zichzelf in groot gevaar, zodat wij de zegen van dit dal er door veranderen in een grote verschrikking.

Nijkerk

R. Kok

HET LIED IN DE EREDIENST

8

Psalmberijming op de synode.

De eerste Generale Synode van onze kerken, die zich met de zaak van de nieuwe psalmberijming moest bezighouden, was die van 1950. Er waren toen instructies van de Partikuliere Synoden van het noorden en het westen, die vroegen een deputaatschap in te stellen om in deze zaak van advies te dienen. De adviseur, wijlen prof. L. H. v.d. Meiden, wees op de grote rijkdom van de psalmen. De kerk ontving een schat, die grotendeels nog een verborgen schat is. Het christologisch element komt in de tegenwoordige psalmberijming niet genoeg tot zijn recht. Het behoort tot de profetische roeping van de kerk om het Woord van God zo duidelijk mogelijk te vertolken, óók wat de psalmberijming betreft. Enkele afgevaardigden hadden bezwaren tegen het advies van de Kommissie van Rapport om de wenselijkheid en de mogelijkheid van een herziening van de gebruikelijke psalmberijming ernstig te doen onderzoeken en dienovereenkomstig deputaten te benoemen. Ze zien vele gevaren. De synode neemt echter het besluit, met een-en-veertig tegen zeven stemmen, om deputaten voor deze aangelegenheid te benoemen. Op de synode van 1953 diende weer een instructie van de Partikuliere Synode van het noorden. „De Generale Synode drage de deputaten voor herziening van de psalmberijming op, overleg te plegen met kerken van gereformeerde belijdenis en organisaties van christelijk onderwijs, om te komen tot, of te houden éénzelfde psalmberijming voor het gebruik in kerken en scholen”. Ook kwam aan de orde het rapport van deputaten. Hun voorstellen waren:

1. De Synode benoeme opnieuw deputaten voor de psalmberijming.
2. De Synode verlene aan haar deputaten mandaat om inzake de psalmberijming interkerkelijk contact te bewaren en keure goed, dat één der deputaten in de interkerkelijke werkkommissie zitting neemt.
3. De Synode geve haar deputaten mandaat dichters uit onze kerken op te roepen hun krachten te beproeven aan de berijming der psalmen, opdat deze proeven eventueel aan de werkkommissie ter beoordeling kunnen worden voorgelegd.

Eén deputaat, ds. M. Baan, kon zich met dit rapport niet verenigen en had een minderheidsrapport ingediend. Zijn konklusies waren:

1. Herziening psalmberijming is niet noodzakelijk, is niet wenselijk, is niet mogelijk.
2. De oude berijming is beter dan de nieuwe.
3. Verduidelijking in de berijming is niet nodig als de kerk maar leeft bij het licht van de Heilige Geest.
4. De oude berijming dient te worden gehandhaafd. Alle kontakt met andere deputaten worde verboden.

In de brede bespreking van deze materie wordt er nadrukkelijk op gewezen, dat het niet gaat om de invoering van een nieuwe psalmberijming. In de lijn van de synode van 1836 is men het er over eens, dat er kleine oneffenheden bestaan die verbetering behoeven. Bij meerderheid van stemmen wordt besloten een klein deputaatschap te behouden, blijvend in de lijn van de synode van 1950, met opdracht om kennis te nemen van hetgeen op het terrein van de psalmberijming aan de orde is.

De synode van 1956 gaf opdracht aan deputaten om de proeve van tien psalmen, die aan onze kerken aangeboden werden, te bestuderen.

De synode van 1959 besloot:

Vooralsnog niet te participeren in de Interkerkelijke Stichting Psalmberijming, maar officieel waarnemers te zenden, opdat de volgende synode na rapport van deputaten een definitieve beslissing kan nemen.

Uit te spreken dat de noodzakelijkheid blijft, in de lijn van de synode van 1836 (1953); verbetering van duidelijk aanwijsbare oneffenheden in de tegenwoordige bundel aan te brengen, alsmede dat de deputaten de kerken zullen opwekken hen in kennis te stellen met de ongelijkvormigheden c.q. tegenstrijdigheden, die men in de huidige psalmberijming constateert.

Deputaten op te dragen ook verder de synode op de hoogte te houden van wat er op het terrein van de psalmberijming gebeurt, de proeve van de 110 psalmen en de eventuele verder verschijnende proeven te bestuderen en de resultaten van deze studie mee te delen aan de eerstkomende synode.

Uit te spreken dat alles in het werk gesteld zal dienen te worden om, indien maar enigszins mogelijk, één psalmbundel te behouden voor het protestants kerkelijk leven in Nederland. Op de synode van 1962 was er weer een ampèl bespreking over de psalmberijming. Prof. W. Kremer wees er in zijn pre-advies op, dat nog nimmer is uitgesproken wat wordt begeerd: blijven bij de statenberijming van 1773, of restauratie daarvan, of een nieuwe berijming. Deputaten hebben geen belijnde opdracht. Prof. dr. B. Oosterhoff vroeg zich ook af welk resultaat men zich voorstelde c.q. moet voorstellen? Dit geldt ook van eventuele restauratie van de berijming van 1773. Een samenwerking met andere kerken van gereformeerd belijden is zeker ideaal, maar waarschijnlijk niet te verwezenlijken. De zaak van een nieuwe psalmberijming ligt veel moeilijker dan van de nieuwe bijbelvertaling.

De synode besloot: Deputaten op te dragen, indien maar enigszins mogelijk, in overleg met de deputaten voor de psalmberijming van andere kerken c.q. groepen van gereformeerd belijden in Nederland te bestuderen wat gedaan kan worden om één psalmbundel voor protestants kerkelijk leven in Nederland te behouden, zo mogelijk door restauratie van de berijming van 1773.

In hun rapport, gericht aan de synode van 1965/66, wijzen deputaten op de onmogelijkheid om in de huidige situatie de zgn „gereformeerde gezindte” bijeen te roepen. De Gereformeerde Bond in de Ned. Herv. Kerk

heeft zijn eigen rapport ingediend bij de Stichting voor de psalmberijming. De Gereformeerde Kerken participeren, de Gereformeerde Keren (vrijgemaakt) hebben twee personen benoemd, die de vergaderingen van de Stichting zullen bijwonen.

Van de Gereformeerde Gemeenten is bekend, dat deze geen interesse hebben in de nieuwe berijming, noch voor de proeve, noch voor de uiteindelijke revisie.

In eigen kerken is evenmin veel interesse voor de nieuwe berijming. Alleen onder de jongeren zijn hier en daar symptomen van belangstelling, maar in grote lijnen gezien, wacht het kerkvolk af wat er zal gebeuren.

Het bleek deputaten niet mogelijk uitvoering te geven aan de opdracht. Tevens zijn zij van overtuiging dat voor de zaak van de nieuwe berijming in de kerken slechts weinig belangstelling bestaat. De arbeid der Interkerkelijke Stichting is reeds zover gevorderd, dat daarop geen betekende invloed meer kan uitgeoefend worden.

Deputaat Jac. Lelsz zond nog een aanvulling op het deputaten-rapport. In zijn schrijven, zegt hij: „Opgemerkt wordt dat mij uit de berijming van de verschillende proeven is gebleken, dat restauratie van 1773 geen haalbare kaart is. Dit is niet juist. Ik ben er alsnog geënszins van overtuigd, dat 1773 niet met sukses zou kunnen worden gerestaureerd. De motivering ligt anders. Ik ben van mening dat restauratie geen haalbare kaart is, gezien de ontwikkeling in kerkelijk Nederland met betrekking tot de psalmberijming. De kerken (behalve vermoedelijk enkele kleine denominaties die mogelijk later volgen) koersen op de nieuwe berijming aan. Met deze realiteit voor ogen zeg ik: laten we alsnog participeren in de Stichting. Uiteraard ook om nog zoveel mogelijk invloed uit te oefenen op de definitieve tekst (eventueel op de wijze van uitgeven, waarbij bijvoorbeeld ook gepleit zou kunnen worden voor het opnemen van sommige klassieke geliefde psalmen in de berijming van 1773 naast de nieuwe berijming)”. De synode besloot alsnog te participeren in de Interkerkelijke Stichting Psalmberijming. Participatie impliceert echter niet aanvaarding van de door de Stichting aan te bieden psalmberijming.

Daar we de publikatie-ruimte niet willen overschrijden, vermelden we tenslotte slechts het besluit van de synode 1968/69. Een commissie werd benoemd met als opdracht: te onderzoeken of de kerken geen uitspraak hebben te doen ten aanzien van de psalmberijming, die gebruikt moet worden. De nieuwe berijming zal getoetst moeten worden op betrouwbaarheid en bruikbaarheid. Voor 1 september a.s. moet een rapport gezonden worden aan de kerkeraden. De hierna ingezonden opmerkingen dienen beoordeeld te worden en vóór 1 januari 1971 ontvangen de kerkeraden een definitief rapport van deputaten. Ook moet de mogelijkheid onderzocht worden of er een psalmbundel uitgegeven kan worden, waarin meer berijmingen van een psalm kunnen worden opgenomen (gedacht wordt aan de bekende Psalter, die in Amerika en Canada gebruikt wordt).

M. C. Tanis

Naar de Catechisatie

66.

DE KENNIS VAN DE VERLOSSING

De oorsprong der verlossing (1)

Onpeilbaar is de val van de mens in het paradijs. Ontzettend zijn haar gevolgen geworden.

U kent het antwoord uit het vragenboekje van Hellenbroek op de vraag: Welk gevolg trekt gij uit 's mensen ellende? „Dat er naast de duivel geen ongelukkiger schepsel is dan de natuurlijke mens”.

Kennen we dit antwoord ook door persoonlijke ontdekking door de Heilige Geest?

Maar dan wordt ook de vraag geboren: „Mijn ziel, doorziet gij uw lot? Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?”

De kennis van de ellende gaat aan die van de verlossing vooraf. Het „nieuwe geloof” van onze dagen keert dit om. En men beweert, dat je aan de voet van het kruis eerst je zonde leert kennen. Zou men ermede bedoelen, dat daar de zondekennis *verdiept* wordt, dan zou men gelijk hebben. Maar dat bedoelt men juist niet. En daarom is deze zienswijze onschriftuurlijk, onkonfessioneel, misleidend. Schrift en belijdenis leren duidelijk, dat de orde, die God stelt, is: WET en EVANGELIE.

„Waaruit kent gij uw ellende?” Dan is het antwoord in onze Heidelbergse: „Uit de wet Gods”. Paulus schrijft in Romeinen 7: „Ik kende de zonde niet dan door de wet”.

Eerst je zonde en ellende te kennen noemt men thans „remonstrants”. Welk een blindheid. Alsof dit een werk is van de mens, wat aan het geloof vooraf zou gaan. De rechte, zaligmakende zondekennis is door de Heilige Geest, Die het geloof in het hart werkt, door het Woord. Het echte geloof leert amen zeggen op al wat God in het Evangelie geopenbaard heeft. En „de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid”, 2 Kor. 7 : 10.

Nu is het anderzijds ook niet zo, dat iemand eerst heel het stuk der ellende moet doorleren om deel te ontvangen aan de verlossing. Onze Heidelbergse laat duidelijk zien, dat ook in het stuk der verlossing en dat der dankbaarheid kennis van ellende gekend wordt. Gods kind raakt ten deze nooit „uitgeleerd” aan deze kant van het graf. Paulus schrijft in 1 Kor. 13 : 9: „Wij kennen ten dele”.

En ook dit. Wanneer de Heilige Geest de zondaar ontdekt aan zichzelf, werkt Hij ook de behoefte in het hart om van zijn ellende verlost te worden. De zonde wordt ook een last, Psalm 38. De tollenaar bad: „O God, wees mij zondaar *genadig*”. Hij bad dus ook om GENADE. Hij kreeg behoefte aan verzoening met God.

Er zijn mensen, die jaren en jaren lang praten over hun ellende, maar zij openbaren geen behoefte om van die ellende verlost te worden. Zij kennen geen hongeren en dorsten naar de Heere en naar de gerechtigheid. En dit is heel erg. Want met het slechts „praten” erover zal men nog eeuwig omkomen, tenzij de Heere hen hieraan ontdekt.

Boven zondag vijf van onze Heidelbergse Catechismus staat: VAN DES MENSEN VERLOSSING.

Verlossing is er dus voor de „mens”.

Hoe diep de mens gevallen is, hij was „redbaar”. En waarom? Wel, omdat hij gezondigd heeft door „verleiding”. De gevallen engelen hebben overtreden uit henzelf. Al lezen we bij hen van geen „proefgebod”, het was toch zo, dat zij ook een „vrijwillige” gehoorzaamheid moesten betonen. Verder kunnen en mogen wij niet intreden in deze verborgenheid, hoe de engelen, „die hun beginsel niet bewaard hebben” tot opstand tegen God zijn gekomen. De mens heeft gezondigd doordien hij „verleid” is geworden. Dit nam zijn verantwoordelijkheid niet weg of dat dit tot verontschuldiging zou hebben kunnen leiden. Want hij was „goed” geschapen, begiftigd met de allerbekwaamste gaven om vrijwillig zijn Schepper te gehoorzamen. Daarom heeft hij „moed- en vrijwillig” overtreden.

De mens niettemin nog „redbaar”.

Wel zijn door de zonde zijn zielsvermogens diep aangetast en bedorven. Zijn verstand is verduisterd, zijn wil boos en verkeerd geworden en zijn hartstochten ongeregeld, onrein.

Maar wat door de zonde totaal bedorven is geworden, kan God VERNIEUWEN, REINIGEN. Vandaar dat we spreken van een HERSchepping.

En dit is mogelijk geworden, omdat Christus deze weldaad heeft *verworven* door Zijn verlossingswerk, door verzoening op grond van Zijn VOLDOENING.

Die verlossing is niet van de zijde van de mens gekomen, maar is alleen te verklaren uit Gods „eeuwige gedachten des vredes”, naar Zijn ondoorgrondelijke wijsheid.

Wie hiervan enige kennis mag ontvangen en ingeleid wordt in dit heilig, aanbiddelijk mysterie der verlossing, zal met de apostel in verwondering uitroepen: „O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de zin des Heeren gekend of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven en het zal hem wedervergouden worden?

Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen (Romeinen 11 : 33-36).

Urk

v.L.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

We hebben jullie nu al drie keer geschreven over het onderwerp „dominee worden”.

We hebben gehoord, dat daartoe voor alle dingen nodig is, dat men genade kent. Zie de vorige artikelen.

Doch als men genade kent en zelfs begeerte kent naar het „opzienersambt”, is dit dan een bewijs, zonder meer, dat men daartoe nu ook geroepen is?

En dan geloof ik te mogen zeggen, dat iemand, die het ernstig neemt met deze zaak, het er niet mee zal kunnen doen.

Want al is hij nu in beginsel bekeerd, al kent hij iets van de heilgeheimen, die God naar Zijn vreeverbond aan Zijn volk en kinderen bekend maakt, en al heeft hij bij tijden een begeerte om de Heere te dienen, hij zal het toch van boven moeten weten of hij daartoe door de Heere wel werkelijk geroepen is. Want het is toch geen kleine zaak om de tolk van God tot het volk te zijn en de tolk van het volk tot God. Met andere woorden: om ambtelijk tussen de Heere en de gemeente in te moeten staan.

Veronderstel eens, dat een vaderlandslievend jong mens begeerte zou hebben om in dienst van de Koningin werkzaam te mogen zijn. Dat zou niemand hem kwalijk nemen. Niemand zou hem voor een rebel verslijten. Ieder zou dat in deze jonge man prijzen. En als deze jonge man nu zonder geroepen te zijn, zonder door de Koningin in dienst genomen te zijn, maar op eigen gelegenheid voor Haar zou gaan werken, ik denk, dat de Koningin, ondanks al des mans goede bedoelingen, toch zou zeggen tegen hem: Lieve vriend, wie heeft jou opdracht gegeven om voor Mij te werken? Ik heb je daartoe nooit aangenomen. En daarom: maak dat je wekomt!

Dit is natuurlijk maar een beeld. Misschien zou de Koningin anders oordelen. Misschien zou ze zeggen: Zulke enthousiaste jonge mannen kan ik gebruiken, dus zal ik je dan nu meteen maar officieel in Mijn dienst nemen. Dat zou allemaal kunnen. Maar het risico zit er niettemin toch in, dat hij weggestuurd wordt. Het blijft dus een hachelijke onderneming om op een begeerte zonder meer maar in dienst te treden, zelfs bij een aardse vorstin. Hoeveel te hachelijker is dan de onderneming om op grond van een begeerte in dienst zich te stellen van de Koning der koningen en de Heere der heren. Deze toch heeft alleen diegenen in Zijn dienst, die daartoe door Hem geroepen zijn. „Niemand neme zichzelf die eer aan, dan die er toe geroepen zijn, gelijk het huis Aärons”.

Bovendien, iemand, die de Heere vreest, leeft met de Bijbel en daar komt hij het herhaaldelijk in tegen, dat God „geroepen” dienstknechten heeft. Daar konden de profeten van getuigen en de apostelen ook. En daar zal toch elke dienaar des Woords iets van moeten weten.

Dat er „roeping” tot het ambt moet zijn, wordt algemeen nog wel aangenomen. Zelfs de wereld zegt nog wel als ze werkelijk met een „geroepen ambtsdrager” in aanraking komt, „die al de dag niet zwijgen kan”: Daar moet je toch werkelijk wel roeping voor hebben.

Nu, als de wereld dat zegt, dan heeft ze daarin volkomen gelijk.

Dit moge dan, tussen haakjes, dienen als een bewijs „van de andere kant”, dat roeping noodzakelijk is.

Maar wat is nu roeping? De één zegt: Dat gevoel je. Ik voel me geroepen, zo heet het dan. Nu ben ik erg bang als een mens op zijn gevoel afgaat. Want dat wisselt nogal eens. Vandaag voelt men dit en morgen weer wat anders. Neen, het gevoel is een heel wankel basis om daarop de roeping te baseren. Er zijn er in de loop der tijden dan ook al heel wat geweest, die door de grond van hun gevoel zijn heengezakt. Eerst gevoelden zij er alles voor om dominee te worden. Doch toen ze met de werkelijkheid werden gekonfronteerd, zijn ze van „gevoelen” veranderd en daarom

ook „gelukkig” maar wat anders geworden. Het is ten deze ook beter „ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald”.

Een ander zegt: Je bent geroepen als je door de gemeente beroepen wordt. Want er staat in het bevestigingsformulier: En ten eerste vraag ik u of gij gevoelt in uw hart, dat gij wettig van Gods gemeente, en *mitsdien van God Zelf*, tot deze heilige dienst geroepen zijt?

Zie je wel, zegt men dan, als je door de gemeente wettig beroepen bent, met beroepsbrief enz., dan ben je door God Zelf tot die heilige dienst geroepen.

Je zou haast zeggen: Wat hebben we nog meer voor getuigen van node?

Nu laten we deze vraag in het formulier maar rustig staan. We hebben ten deze echt nog geen behoefte aan verandering.

We zouden er echter wel bij willen aantekenen deze vraag: Wat verstaat men onder de gemeente? De vraag spreekt over „Gods gemeente”. Kan ik al degenen, die belijdenis des geloofs hebben afgelegd, daar zonder meer in waarheid toe rekenen? Als men daar van uit gaat, en dat is het ideaal in de formulieren gesteld, dan is het vrij eenvoudig.

Maar een ieder weet, dat de realiteit (werkelijkheid) een andere is. Want een ieder, die belijdenis deed, ook al heet dat belijdenis des geloofs, is daarom toch nog geen gelovige in de ware zin van het woord. Het is ook heden ten dage nog niet „al Israël” wat „Israël” genaamd wordt.

Ten dage van Samuël wilde het volk Israël een koning „net als de andere volken” hadden. Al was het dan een Saul, dat mocht niet hinderen, als het maar een koning was. En ze kregen een koning. Hij was nog geroepen ook. Maar niet „in de gunst Gods”. En zo gebeurt het heden ten dage nog. Als men maar een koning heeft, als men maar een dominee heeft, en daarom „beroept” men maar. En dan kan natuurlijk elke dominee zeggen: Ik ben door de gemeente en mitsdien door God Zelf geroepen.

Nu is de praktijk er al weer om te bewijzen, dat dit toch niet altijd opgaat. Want hoevelen zijn er niet, die uitgesproken hebben „in hun hart te gevoelen, dat ze door Gods gemeente wettig, en mitsdien door God Zelf, geroepen waren”, terwijl ze na verloop van kortere of langere tijd hun ambt neerlegden en daarmee blij gaven toch niet door de Heere geroepen te zijn geweest „in Zijn gunst”, ook al waren ze dan door de gemeente, bij wijze van spreken, honderd maal geroepen.

Ieder, die het ernstig met de roeping tot het ambt neemt, zal het daarom ook met die zinsnede uit de vraag van het bevestigingsformulier niet kunnen doen.

Een derde maakt zich sterk met de „voorzienigheid Gods” en zoekt daar zijn roeping op te bouwen. Men redeneert dan aldus: Ik heb van de Heere een goed stel hersens gekregen. Ik heb mogen studeren en ben alle examens goed doorgekomen. Ik heb me daarna aangemeld om dominee te worden en het is alles zo geleid, dat ik uiteindelijk met goed gevolg eindexamen heb kunnen doen en nu ben ik dominee. Als ik let op Gods leiding in mijn leven, dan geloof ik daaruit te moeten besluiten, tot het ambt van predikant geroepen te zijn.

Tegen deze redenering is, oppervlakkig gezien, weinig in te brengen. Want ook wij geloven in de voorzienigheid Gods. Stel je voor dat we dit niet deden. We zouden onszelf onder de loep moeten nemen. We doen daar dus niets van af, n.l. van het geloof in de voorzienigheid Gods. Want die gaat over alle dingen. Het leven van elk menskind wordt daardoor bepaald. Er gebeurt niets bij geval. Doch of men daarmee klaar is ten opzichte van de roeping tot het predikambt, is voor mij nog een andere vraag. Want uiteindelijk wordt alles door de voorzienigheid Gods geleid. Het gaat daarom ook niet buiten de voorzienigheid om als er een moord gebeurt. Maar niemand zal zich dan met een beroep op Gods voorzienigheid kunnen vrijpleiten en zeggen: het moest alsoo gebeuren.

We willen hiermede niet zeggen dat Gods voorzienige leiding niet een woordje méé kan

spreken in de vaststelling van een eventuele roeping tot het ambt, maar beslissend mag dit mijns inziens niet zijn.

En ik geloof, nogmaals, dat iemand die ernst maakt met de roeping, het daar ook niet mee zal kunnen doen.

Daar is nog iets anders en méér nodig dan alle bovengenoemde zaken, om als bewijs te kunnen dienen, dat men tot het wondere ambt geroepen is.

Doch, beste vrienden, ik ontdek, dat ik al weer aan de maat ben wat de lengte van mijn stuk voor deze keer betreft.

Denkt over al deze dingen maar eens ernstig na, en als je er mee loopt of je wel geroepen bent, zoekt het dan van boven te weten te komen. We willen dan een volgende keer er nog iets over schrijven.

Inmiddels zijn we het nieuwe jaar weer ingegaan. Als je dit leest is de maand januari al weer half verstreken. Daar we ten opzichte van jullie tot nu toe in gebreke gebleven zijn, willen we je toch voor het jaar 1970 nog toewensen: Gods onmisbare zegen. Want die alleen maakt rijk en gelukkig. (We schrijven nu nog 29 dec. 1969).

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

Boekbespreking

Getrouw tot in de dood door K. C. van Spronsen.

N.V. Uitgeverij „De Banier”, Vianen.

Een verhaal van de vervolging in Hongarije in 1673 en de verlossing van een aantal predikanten uit de macht van Rome door M. A. de Ruyter. Zo lezen we op de titelpagina. In een woord vooraf deelt de schrijver mee, dat dit verhaal is opgebouwd uit historische gegevens en dat de illustraties gemaakt zijn naar de oorspronkelijke kopergravures.

Het verhaal is mooi, hier en daar wel wat gezocht. De geloofstaal en het geloofsleven moest veel dieper getekend zijn. Dan hadden we beter gezien wie de Heere is voor de Zijnen in nood en dood. Toch willen we het goede in dit boek zien. We worden weer herinnerd aan het lijden en strijden ter wille van de waarheid.

De ondertekeningen van de illustraties kloppen niet allemaal. B.v. op blz. 109 zien we gevangenen door een gebergte trekken. Op de voorgrond valt er één neer. Dat moet Gregorius Eliae zijn, die volgens het boek later in een hutje sterft. Dat was na Triëst. Op blz. 158 is het ondertekening: Wat een groots ogenblik. Volgens blz. 157 zou de tekening weergeven de ontvangst op het admiraalschip van De Ruyter. Maar het schip op de tekening heeft meer van een galei. Op de tekening is te zien, dat gevangenen van hun kettingen worden bevrijd en in sloepen naar oorlogsschepen varen.

We willen het goede waarderen. Het boek kost in geplastificeerde band f 7,80.

B.

Voor veel mensen is hun gewicht een probleem geworden. Doch ook het kiezen van een verantwoord vermageringsmiddel is een probleem geworden. Onze bekende

VERMAGERINGSKRUIDEN

geheel plantaardig en volkomen onschadelijk, hebben deze problemen opgelost! Kuur voor een maand f 6,75 (BTW en verzendkosten inbegrepen).

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5 — HAARLEM
Telef. 023-312882 — Giro 190609

NEDERLANDSE VERENIGING TOT BEVORDERING VAN DE ZONDAGSRUST EN DE ZONDAGSHEILIGING

gevestigd te Ede

Het bestuur van bovengenoemde Vereniging vestigt beleefd de aandacht op de voorgenomen

JAARVERGADERING

welke zal plaatsvinden op D.V. zaterdag 17 januari 1970 in de aula van „De Driestar”, Ronsseweg 557 te GOUDA.

Aanvang om 2.30 uur.

Het slotwoord zal worden gesproken door de weleerw. heer Ds. S. de Jong, predikant der Ned. Herv. Kerk te Houten.

Aan belangstellenden wordt medegedeeld dat het Jaarverslag in brochurevorm kosteloos verkrijgbaar is bij de ledenadministratie: Acacialaan 5 te Hamersveld of op het correspondentieadres: Schras 7 te Edeveen.